

บันทึก

เรื่อง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุดำเนิน
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑

กองทัพอากาศได้มีหนังสือ ที่ กท ๐๕๐๖/๕๐๐ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๓๖ ถึง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ด้วยกองทัพอากาศโดยกรมอู่ทหารเรือได้จัดซื้อเกียร์ตรา
อักษร ZF รุ่น BW ๑๒๐ ผลิตภัณฑ์ประเทศเยอรมันตะวันตกจากบริษัทไทยโคลอน จำกัด ตาม
สัญญากรมอู่ทหารเรือเลขที่ ๔๙๔/๒๕๓๑ กำหนดส่งมอบสิ่งของภายในวันที่ ๒๖ เมษายน
๒๕๓๒ ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๒ (เลยกำหนดส่งมอบสิ่งของ ๒ วัน) บริษัทไทย
โคลอน จำกัด ได้นำเกียร์ตราอักษร ZF รุ่น BW ๑๒๐ ที่เป็นผลิตภัณฑ์ของประเทศบราซิลซึ่งไม่
ถูกต้องตามสัญญาส่งมอบให้แก่ทางราชการคณะกรรมการตรวจรับจึงไม่รับไว้ใช้ราชการ
บริษัทไทยโคลอน จำกัด จึงได้มีหนังสือแจ้งขอแก้ไขสัญญา โดยขอแก้ไขประเทศผู้ผลิตเกียร์จาก
"ผลิตภัณฑ์ประเทศเยอรมันตะวันตก" เป็น "ผลิตภัณฑ์ประเทศบราซิล" พร้อมทั้งขอต่ออายุสัญญา
ตั้งแต่วันส่งของ(วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๒)จนถึงวันอนุมัติให้แก้ไขสัญญา ซึ่งกองทัพอากาศ
พิจารณาแล้วอนุมัติให้แก้ไขสัญญาเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒ และกรมอู่ทหารเรือได้ทำ
สัญญาแก้ไขฉบับเดิมเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ หลังจากแก้ไขสัญญาแล้วกรมการตรวจรับ
ได้รับสิ่งของไว้ใช้ราชการ รวมวันส่งของล่าช้ากว่ากำหนด ๙๘ วัน ส่วนการต่ออายุสัญญานั้น
กองทัพอากาศได้เสนอให้กระทรวงกลาโหมพิจารณา ซึ่งปลัดกระทรวงกลาโหมไม่อนุมัติให้ต่อสัญญา
ให้กับบริษัทไทยโคลอน จำกัด ตามที่ร้องขอ กองทัพอากาศจึงได้ปรับบริษัทเนื่องจากส่งของล่าช้า
เป็นเวลา ๙๘ วัน คิดเป็นเงินค่าปรับ ๒,๒๒๑,๕๔๒.๕๐ บาทและได้นำเงินค่าปรับส่ง
กระทรวงการคลังแล้ว

บริษัทไทยโคลอน จำกัด ได้ร้องเรียนขอความเป็นธรรมในการคิดค่าปรับต่อ
คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ ซึ่ง
คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุได้อาศัยอำนาจหน้าที่ตามข้อ ๑๒ ของระเบียบดังกล่าวและแจ้งให้
กองทัพอากาศทราบตามหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร (กพ.) ๑๐๐๒/๕๐๖๗ ลงวันที่ ๙
กรกฎาคม ๒๕๓๔ ว่ากองทัพอากาศมีสิทธิปรับบริษัทไทยโคลอนจำกัด ผู้ขาย ในกรณีนี้ได้เพียง ๒
วัน

เนื่องจากการวินิจฉัยของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กพ.) ในกรณีดังกล่าว
กองทัพอากาศได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการดำเนินการทำสัญญาซื้อขายดังกล่าวข้างต้น กรมอู่ทหารเรือ
ได้ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯแล้ว และคำวินิจฉัยของ
คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุในกรณีที่เป็นปัญหานี้น่าจะเป็นการกระทำในลักษณะของ
อนุญาโตตุลาการและการวินิจฉัยในรายละเอียดของการบังคับตามสัญญาโดยกองทัพอากาศมิได้

มีส่วนนำเสนอข้อเท็จจริงและมีได้เป็นผู้ขอหรือตกลงให้คณะกรรมการเป็นผู้ชี้ขาดในกรณีการพิพาทสัญญาดังกล่าว และมีใช้เป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการของกองทัพเรือในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสามารถใช้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินการในโอกาสต่อไป กองทัพเรือจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งมีอำนาจวินิจฉัยเกี่ยวกับข้อกฎหมายและระเบียบของทางราชการพิจารณาตีความและวินิจฉัยในปัญหาดังนี้

๑. คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุมีอำนาจหน้าที่ตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการบังคับกรณีมีการปฏิบัติผิดสัญญาของคู่สัญญาและครอบคลุมไปถึงการเป็นอนุญาโตตุลาการหรือไม่

๒. คำวินิจฉัยของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุในกรณีเกี่ยวกับการพิพาทสัญญาดังกล่าวมีกฎหมายและระเบียบใดให้หน่วยราชการต้องปฏิบัติตามข้อวินิจฉัยหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบด้วยฟังคำชี้แจงของผู้แทนกองทัพเรือและผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแล้วมีความเห็นดังต่อไปนี้

ปัญหาประการที่หนึ่งที่ว่า คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุมีอำนาจหน้าที่ตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการบังคับกรณีมีการปฏิบัติผิดสัญญาของคู่สัญญาและครอบคลุมไปถึงการเป็นอนุญาโตตุลาการหรือไม่ นั้น ตามข้อเท็จจริงที่หารือเป็นกรณีที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ จึงเป็นระยะเวลาที่ใช้บังคับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งเป็นระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้เพื่อวางหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับส่วนราชการในการจัดหาพัสดุ การควบคุมและจำหน่ายพัสดุด้วยเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และเงินซึ่งส่วนราชการได้รับไว้โดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้นำไปใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ^๑ และข้อ ๘ ตรี^๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้กำหนดให้

^๑ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ใช้บังคับแก่ส่วนราชการ ซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุโดยใช้เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และเงินซึ่งส่วนราชการได้รับไว้โดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้นำไปใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

^๒ข้อ ๘ ตรี ให้คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) ตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบ
- (๒) พิจารณาการขออนุมัติยกเว้นหรือผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ
- (๓) พิจารณาคำร้องเรียนเกี่ยวกับการที่ส่วนราชการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ
- (๔) เสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงระเบียบต่อคณะรัฐมนตรี
- (๕) แก้ไขเพิ่มเติมแบบและตัวอย่างท้ายระเบียบ รวมทั้งกำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติ

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุมีอำนาจหน้าที่พิจารณาคำร้องเรียนเกี่ยวกับการที่ส่วนราชการไม่ปฏิบัติตามระเบียบและตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบ และการจัดซื้อพัสดุ การตรวจรับพัสดุ การทำสัญญาซื้อขายพัสดุ การกำหนดค่าปรับ การแก้ไขสัญญาและการต่ออายุสัญญา ก็เป็นเรื่องที่มีกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ด้วย

ในกรณีที่หารือ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวีได้มีหนังสือ ที่ คค ๐๙๐๔/๐๓๔ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๓๔ ถึงปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แจ้งว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวีได้รับการร้องเรียนจากสมาคมต่อเรือและซ่อมเรือไทยขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับการที่ส่วนราชการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ ระหว่างกองทัพเรือกับบริษัทไทยโคลอน จำกัด สมาชิกของสมาคม ตามสัญญาซื้อขายเลขที่๔๙๔/๒๕๓๑ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวีในฐานะที่มีหน้าที่ดูแลและให้การส่งเสริมกิจการอยู่เรือจึงส่งเรื่องนี้ให้คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุพิจารณาเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การที่คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุได้รับพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติของกองทัพเรือซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขสัญญาซื้อขายพัสดุ การตรวจรับพัสดุ การต่ออายุสัญญาซื้อขายพัสดุ และการปรับในกรณีส่งมอบพัสดุล่าช้า จึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุดำข้อ ๘ ตรีแห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น และการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุดำข้อที่ระเบียบดังกล่าวให้ไว้ มิใช่เป็นกรณีวินิจฉัยชี้ขาดในฐานะที่เป็นอนุญาโตตุลาการ

ปัญหาประการที่สองที่ว่า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุในกรณีเกี่ยวกับการผิดสัญญาดังกล่าวมีกฎหมายและระเบียบใดให้หน่วยราชการต้องปฏิบัติตามข้อวินิจฉัยหรือไม่ นั้น ดังที่กล่าวในปัญหาประการที่หนึ่งแล้วว่า ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นระเบียบที่ออกโดยคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการ

เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบนี้

(๖) เสนอความเห็นต่อผู้รักษาการตามระเบียบ ในการพิจารณาและแจ้งเวียนชื่อผู้ทำงาน และการส่งเปลี่ยนแปลงเพิกถอนผู้ทำงานของส่วนราชการหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ

(๗) กำหนดอัตราร้อยละของราคาตามข้อ ๙ (๘) และ (๙)

(๘) เชิญข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการหรือพนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง มาสอบถามหรือให้ข้อเท็จจริง รวมทั้งเรียกเอกสารจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานท้องถิ่น ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๙) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๐) พิจารณาดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

พัสดุให้ส่วนราชการปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันโดยกำหนดให้คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุมีอำนาจวินิจฉัยและตีความปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบรวมทั้งพิจารณาคำร้องเรียนเกี่ยวกับการที่ส่วนราชการไม่ปฏิบัติตามระเบียบด้วย การที่ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้มืองค์กรพิจารณาและวินิจฉัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ก็เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาหรือระงับข้อพิพาทเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับส่วนราชการ แต่ระเบียบดังกล่าวมิได้กำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุเป็นที่สุด ดังนั้น หากกองทัพเรือไม่เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ กองทัพเรือก็อาจเสนอเรื่องต่อกระทรวงกลาโหมเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดได้

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๓๖